อธิบายความหมายสูเราะฮฺ อัฎ-ฎุฮา

[ไทย – Thai – تايلاندي]

ดร.อะมีน บิน อับดุลลอฮฺ อัช-ชะกอวีย์

แปลโดย : อัฟนาน เพ็ชรทองคำ

ตรวจทานโดย : อัสรัน นิยมเดชา

ที่มา : หนังสือ อัด-ดุร็อรฺ อัล-มุนตะกอฮฺ มิน อัล-กะลีมาต อัล-มุลกอฮฺ

2013 - 1435

IslamHouse.com

تفسير سورة الضحى

« باللغة التايلاندية »

د. أمين بن عبدالله الشقاوي

ترجمة: أفنان فيتونكام

مراجعة: عصران نيومديشا

المصدر: كتاب الدرر المنتقاة من الكلمات الملقاة

2013 - 1435

IslamHouse.com

ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ผู้ทรงเมตตา ปรานียิ่งเสมอ

อธิบายความหมายสูเราะฮฺ อัฎ-ฎุฮา

มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิของอัลลอฮฺ พระผู้อภิบาลแห่งสากลจักรวาล ขอการสรรเสริญจากอัลลอฮฺและความสันติจงมีแด่ท่านนบีมุหัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ตลอดจนวงศ์วานและมิตรสหายของท่าน ฉันขอปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺเพียงองค์เดียว ไม่มีภาคีใดๆ สำหรับพระองค์ ฉันขอปฏิญาณว่า มุหัมมัดเป็นบ่าวของพระองค์อัลลอฮฺและเป็นศาสนทูตของพระองค์

อัลลอฮฺทรงประทานอัลกุรอานอันยิ่งใหญ่ลงมาเพื่อให้เราพิจารณาและปฏิบัติตาม พระองค์ฮฺตรัสว่า

﴿ كِتَٰبٌ أَنزَلۡنَٰهُ إِلَيۡكَ مُبَٰرَكٞ لِّيَدَّبَّرُوٓاْ ءَايَٰتِهِۦ وَلِيَتَذَكَّرَ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ ٢٩ ﴾ [ص: ٢٩]

ความว่า “คัมภีร์ (อัลกุรอาน) เราได้ประทานลงมาให้แก่เจ้าซึ่งมีความจำเริญ เพื่อพวกเขาจะได้พินิจพิจารณาอายาตต่างๆ

ของอัลกุรอาน และเพื่อปวงผู้มีสติปัญญาจะได้ใคร่ครวญ” (ศอด: 29)

มีสูเราะฮฺหนึ่งจากอัลกุรอานที่เราได้ยินอยู่บ่อยครั้ง และต้องการเวลานั่งคิดพิจารณาและใคร่ครวญนั่นคือสูเราะฮฺอัฎ-ฎุฮา

มีรายงานจากหะดีษจากท่านญุนดุบ เราะฎิยัลลอฮุอันฮฺ เล่าว่าครั้งหนึ่งท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ล้มป่วย ทำให้ท่านยืนละหมาดไม่ได้อยู่คืนหนึ่ง สองคืน หรือสามคืน จากนั้นมีหญิงคนหนึ่งมาหาท่าน แล้วกล่าวแก่ท่านว่า “โอ้ มุหัมมัด ฉันหวังว่าชัยฏอนของท่านจะทอดทิ้งท่านไปแล้ว ฉันไม่เห็นเขาเข้าใกล้ท่านมาสองสามคืนแล้ว” ดังนั้นอัลลอฮฺจึงประทานอายะฮฺนี้ลงมา

﴿وَٱلضُّحَىٰ ۝١ وَٱلَّيۡلِ إِذَا سَجَىٰ ۝٢ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ۝٣﴾ [الضحى: ١-٣]

ความว่า “ขอสาบานด้วยเวลาสาย และด้วยเวลากลางคืนเมื่อมันมืดและสงัดเงียบ พระเจ้าของเจ้ามิได้ทรงทอดทิ้งเจ้า และมิได้ทรงโกรธเคืองเจ้า” (อัฎ-ฎุฮา : 1-3)

ในบางรายงานระบุว่าผู้หญิงที่มาหาท่านนั้นคืออุมมุญะมีล ภรรยาของอบูละฮับ

คำอธิบายอายะฮฺที่หนึ่ง

อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿وَٱلضُّحَىٰ ۝١﴾

ความว่า “ขอสาบานด้วยเวลาสาย” (อัฎ-ฎุฮา: 1)

นี่เป็นคำสาบานจากอัลลอฮฺตะอาลาด้วยเวลาสาย และด้วยแสงสว่าง

คำอธิบายอายะฮฺที่สอง

อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ وَٱلَّيۡلِ إِذَا سَجَىٰ ۝٢ ﴾

ความว่า “และด้วยเวลากลางคืนเมื่อมันมืดและเงียบสงัด” (อัฎ-ฎุฮา: 2)

คือ เมื่อถึงเวลาที่เงียบสงบและมืดมิดที่สุด และนี่เป็นหลักฐานที่ชัดแจ้งถึงความปรีชาญาณของผู้ทรงสร้าง อายะฮฺนี้มีความหมายทำนองเดียวกับที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ وَٱلَّيۡلِ إِذَا يَغۡشَىٰ ۝١ وَٱلنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّىٰ ۝٢ ﴾

ความว่า “ขอสาบานด้วยเวลากลางคืน เมื่อมันปกคลุม และด้วยเวลากลางวันเมื่อมันประกายแสง” (อัล-ลัยลฺ: 1-2)

และดำรัสที่ว่า

﴿ فَالِقُ ٱلۡإِصۡبَاحِ وَجَعَلَ ٱلَّيۡلَ سَكَنٗا وَٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَ حُسۡبَانٗاۚ ذَٰلِكَ تَقۡدِيرُ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡعَلِيمِ ۝٩٦ ﴾ [الأنعام: ٩٦]

ความว่า "ผู้ทรงเผยอรุโณทัย และทรงให้กลางคืนเป็นเวลาพักผ่อน และทรงให้ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์เป็นการคำนวณ นั่นคือการกำหนดให้มีขึ้นของผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณ” (อัล-อันอาม: 96)

คำอธิบายอายะฮฺที่สามและสี่

﴿ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ۝٣ وَلَلۡأٓخِرَةُ خَيۡرٞ لَّكَ مِنَ ٱلۡأُولَىٰ ۝٤ ﴾

ความว่า “พระเจ้าของเจ้ามิได้ทรงทอดทิ้งเจ้า และมิได้ทรงโกรธเคืองเจ้า และแน่นอนเบื้องปลายเป็นการดียิ่งแก่เจ้ากว่าเบื้องต้น” (อัฎ-ฎุฮา: 3-4)

คือ ที่พำนักของเจ้าในโลกหน้านั้นดีกว่าโลกนี้ ดังกล่าวนี้ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงเป็นผู้ที่สมถะที่สุดในโลกดุนยา ดังที่เราทราบดีจากประวัติของท่าน และเมื่ออัลลอฮฺทรงให้ท่านเลือกในช่วงท้ายของชีวิต ระหว่างการมีชีวิตนิรันดรจนวันสุดท้ายของโลกนี้แล้วค่อยเข้าสวรรค์ กับการไปพบพระเจ้าของท่าน ท่านก็เลือกที่จะไปพบกับพระเจ้ามากกว่าโลกนี้ที่จุดจบของมันคือการสูญสลาย

อบูมุวัยฮิบะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮฺ เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

« يَا أَبَا مُوَيْهِبَةَ، إِنِّي قَدْ أُوتِيتُ مَفَاتِيحَ خَزَائِنِ الدُّنْيَا، وَالْخُلْدَ فِيهَا، ثُمَّ الْجَنَّةَ، وَخُيِّرْتُ بَيْنَ ذَلِكَ، وَبَيْنَ لِقَاءِ رَبِّي عَزَّ وَجَلَّ وَالْجَنَّةِ »

ความว่า “อบูมุวัยฮิบะฮฺเอ๋ย ฉันได้รับกุญแจแห่งขุมทรัพย์และการมีชีวิตนิรันดรในโลกนี้หลังจากนั้นจึงได้เข้าสวนสวรรค์ และมี

ผู้ให้ฉันเลือกระหว่างสิ่งที่กล่าวมากับการได้พบกับพระเจ้าของฉันและได้เข้าสวนสวรรค์ทันที”

เขา (อบูมุวัยฮิบะฮฺ) เล่าต่อว่า ฉันกล่าวแก่ท่านว่า "ถ้าเป็นเช่นนั้น ท่านก็จงเลือกกุญแจและการมีชีวิตนิรันดรในโลกนี้ แล้วค่อยเข้าสวรรค์เถิด” ท่านนบีจึงกล่าวว่า

« لاَ وَاللّٰهِ يَا أَبَا مُوَيْهِبَةَ ، لَقَدِ اخْتَرْتُ لِقَاءَ رَبِّي وَ الجَنَّةَ »

ความว่า “ไม่หรอก ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ มุวัยฮิบะฮฺเอ๋ย ฉันเลือกการพบกับพระเจ้าของฉัน และสวนสวรรค์”

แล้วท่านก็ขออภัยโทษแก่ผู้ที่ถูกฝังในสุสานบะกีอฺ แล้วจากไป หลังจากนั้นท่านเราะสูล ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็เริ่มป่วยกระทั่งอัลลอฮฺทรงรับท่านไปเมื่อรุ่งเช้า”

(บันทึกโดยอิมามอะหมัดในมุสนัด หะดีษที่ 15997 ผู้ตรวจสอบหนังสือกล่าวว่า สายรายงานอ่อน แต่ตัวบทหะดีษในส่วนของการขออภัยโทษให้แก่ชาวบะกีอฺ และการที่ท่านเลือกที่จะพบกับพระเจ้าของท่านนั้นถูกต้อง)

คำอธิบายอายะฮฺที่ห้า

อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ وَلَسَوۡفَ يُعۡطِيكَ رَبُّكَ فَتَرۡضَىٰٓ ٥ ﴾

ความว่า "และความแน่นอนพระเจ้าของเจ้าจะให้แก่เจ้าจนกว่าจะพอใจ" (อัฎ-ฎุฮา: 5)

ในโลกหน้า อัลลอฮฺจะทรงให้แก่ท่านจนกระทั่งท่านพอใจเกี่ยวกับประชาชาติของท่าน และความมีเกียรติที่พระองค์ทรงเตรียมไว้ให้กับท่าน ซึ่งส่วนหนึ่งก็คือแม่น้ำเกาษัรซึ่งสองข้างแม่น้ำเต็มไปด้วยกระโจมที่ทำจากไข่มุกใสบริสุทธิ์ ดินของแม่น้ำเป็นชะมดเชียงมีกลิ่นหอมหวนไปไกล

มีรายงานซึ่งบันทึกโดยอิบนุญะรีร จากหะดีษของอิบนุอับบาส เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ กล่าวว่า "สิ่งที่จะถูกมอบให้แก่ประชาชาติของท่านเราะสูล ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม หลังจากท่านจากไปแล้ว ได้ถูกเสนอให้ท่านทราบขุมทรัพย์แล้วขุมทรัพย์เล่า ท่านดีใจมีความสุขกับข่าวดีดังกล่าว ดังนั้นอัลลอฮฺจึงประทานอายะฮฺอัลกุรอานลงมาว่า

﴿ وَلَسَوۡفَ يُعۡطِيكَ رَبُّكَ فَتَرۡضَىٰٓ ٥ ﴾

ความว่า "และด้วยความแน่นอนพระเจ้าของเจ้าจะให้แก่เจ้าจนกว่าจะพอใจ" (อัฎ-ฎุฮา: 5)

แล้วอัลลอฮฺก็ทรงมอบคฤหาสน์ในสวนสวรรค์ให้แก่ท่านหนึ่งพันหลัง ในทุก ๆ คฤหาสน์มีภรรยาและคนรับใช้ในจำนวนที่เหมาะสม" (เล่ม 12 หน้า 624 หะดีษเลขที่ 37513) ท่านอิบนุกะษีรกล่าวว่า นี่เป็นสายรายงานที่ถูกต้องจากท่านอิบนุอับบาส ซึ่งแน่นอนว่าเรื่องราวดังที่กล่าวมานี้ ไม่ใช่สิ่งที่จะสามารถคิดเองได้ แต่จะต้องเป็นสิ่งที่รายงานมาจากท่านนบี (ตัฟสีรฺอิบนุกะษีร เล่ม 14 หน้า 383)

คำอธิบายอายะฮฺที่หก

แล้วอัลลอฮฺก็ทรงแจกแจงความโปรดปรานที่พระองค์ทรงประทานแก่ท่านนบีมุหัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ผู้เป็นบ่าวและเราะสูลของพระองค์ โดยพระองค์ตรัสว่า

﴿ أَلَمۡ يَجِدۡكَ يَتِيمٗا فَـَٔاوَىٰ ٦ ﴾

ความว่า “พระองค์มิได้ทรงพบเจ้าเป็นกำพร้าแล้วทรงให้ที่พึ่งดอกหรือ ?” (อัฎ-ฎุฮา: 6)

ทั้งนี้ เพราะว่าบิดาของท่านเสียชีวิตขณะที่ท่านอยู่ในครรภ์มารดา บางทัศนะเห็นว่าบิดาของท่านเสียชีวิตหลังจากที่ท่านเกิดมา หลังจากนั้น อามินะฮฺ บินตุ วะฮับ มารดาของท่านก็เสียชีวิตขณะท่านมีอายุเพียงหกขวบ

ท่านจึงอยู่ในการเลี้ยงดูของอับดุลมุฎเฏาะลิบปู่ของท่าน จนกระทั่งปู่ของท่านเสียชีวิตเมื่อท่านอายุแปดปี หลังจากนั้นอบูฏอลิบลุงของท่านจึงรับท่านมาเลี้ยงดู โดยอยู่เคียงข้างช่วยเหลือ ยกย่องให้เกียรติท่าน และช่วยท่านให้พ้นจากการทำร้ายของกลุ่มชนของท่าน หลังจากที่อัลลอฮฺทรงแต่งตั้งท่านเป็นนบีขณะที่ท่านมีอายุได้สี่สิบปี ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นในขณะที่อบูฏอลิบยังคงอยู่ในศาสนาของกลุ่มชนของเขาซึ่งกราบไหว้รูปเจว็ด ทุก ๆ อย่างนี้เป็นไปตามกำหนดของอัลลอฮฺและการจัดการที่เหมาะสมของพระองค์ จนกระทั่งอบูฏอลิบเสียชีวิตก่อนท่านอพยพเพียงเล็กน้อย ชาวกุเรชและพวกโง่เขลาจึงต่างรุมเข้าหาท่าน (เพื่อที่จะจัดการกับท่าน)

อัลลอฮฺจึงทรงเลือกให้ท่านอพยพออกจากกลุ่มชนของท่านไปยังเมืองของชาวอันศอรฺ (ผู้ช่วยเหลือ) ซึ่งมีเผ่าอัล-เอาส์ และอัล-ค็อซร็อจญฺอาศัยอยู่ และอัลลอฮฺก็ทรงดำเนินแนวทางของพระองค์อย่างเต็มเปี่ยมสมบูรณ์ ดังนั้นเมื่อท่านนบีศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เดินทางไปถึง พวกเขาก็ให้ที่พักพิงแก่ท่าน ช่วยเหลือ อยู่เคียงข้าง และสู้รบร่วมกับท่าน ทุก ๆ สิ่งที่กล่าวมานี้เป็นผลจากการที่อัลลอฮฺทรงปกปักษ์รักษาและดูแลท่านนั่นเอง (ตัฟสีรฺอิบนุกะษีร เล่ม 14 หน้า 384)

คำอธิบายอายะฮฺที่เจ็ด

อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ وَوَجَدَكَ ضَآلّٗا فَهَدَىٰ ٧ ﴾

ความว่า “และทรงพบเจ้าระเหเร่ร่อน แล้วก็ทรงชี้แนะทาง (แก่เจ้า) ดอกหรือ? (อัฎ-ฎุฮา: 7)

ซึ่งมีความหมายทำนองเดียวกับดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ وَكَذَٰلِكَ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ رُوحٗا مِّنۡ أَمۡرِنَاۚ مَا كُنتَ تَدۡرِي مَا ٱلۡكِتَٰبُ وَلَا ٱلۡإِيمَٰنُ
وَلَٰكِن جَعَلۡنَٰهُ نُورٗا نَّهۡدِي بِهِۦ مَن نَّشَآءُ مِنۡ عِبَادِنَاۚ وَإِنَّكَ لَتَهۡدِيٓ إِلَىٰ صِرَٰطٖ
مُّسۡتَقِيمٖ ٥٢ ﴾

ความว่า "และเช่นนั้นแหละเราได้วะฮียฺอัลกุรอานแก่เจ้าตามบัญชาของเรา เจ้าไม่เคยรู้มาก่อนเลยว่าอะไรคือคัมภีร์ และอะไรคือการศรัทธา แต่ว่าเราได้ทำให้อัลกุรอานเป็นแสงสว่างเพื่อชี้แนะทาง โดยนัยนั้นแก่ผู้ที่เราประสงค์จากปวงบ่าวของเรา และแท้จริงเจ้านั้น จะได้รับการชี้แนะสู่ทางอันเที่ยงธรรมอย่างแน่นอน" (อัช-ชูรอ: 52)

คำอธิบายอายะฮฺที่แปด

อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ وَوَجَدَكَ عَآئِلٗا فَأَغۡنَىٰ ٨ ﴾

ความว่า "และทรงพบเจ้าเป็นผู้ขัดสน แล้วทรงให้ความมั่งคั่ง (แก่เจ้า) ดอกหรือ?" (อัฎ-ฎุฮา: 8)

คือเจ้าเคยเป็นผู้ยากไร้ผู้ต้องการความช่วยเหลือ แล้วอัลลอฮฺทรงทำให้เจ้าไม่มีความจำเป็นต้องพึ่งพาผู้ใดนอกจากพระองค์ ดังนั้นอัลลอฮฺทรงทำให้ท่านนบี ศ็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม อยู่ในสองตำแหน่งที่มีเกียรติ คือผู้ขัดสนที่อดทนและผู้ร่ำรวยที่ขอบคุณ

อบูฮุร็อยเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮฺ กล่าวว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

« قَدْ أَفْلَحَ مَنْ أَسْلَمَ، وَرُزِقَ كَفَافاً، وَقَنَّعَهُ اللَّهُ بِمَا آتَاهُ » [رواه مسلم برقم ١٠٥٤]

ความว่า “ผู้ที่เข้ารับอิสลาม แล้วได้รับปัจจัยยังชีพที่พอเพียง และอัลลอฮฺทรงทำให้เขาพึงพอใจในสิ่งที่พระองค์ประทานให้ ย่อมได้รับชัยชนะอย่างแน่นอน” (บันทึกโดยมุสลิม หมายเลขหะดีษ 1054)

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮฺ เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

« لَيْسَ الْغِنَى عَنْ كَثْرَةِ الْعَرَضِ، إِنَّمَا الْغِنَى غِنَى النَّفْسِ » [رواه البخاري برقم ٦٤٤٦ ومسلم برقم ١٠٥١]

ความว่า “ความมั่งคั่งไม่ใช่ผู้ที่มีทรัพย์สินมากมาย แต่ความมั่งคั่งที่แท้จริง คือการที่หัวใจรู้สึกพอเพียงกับสิ่งที่มี” (บันทึกโดยอัลบุคอรีย์ หมายเลขหะดีษ 6446 และมุสลิม หมายเลขหะดีษ 1051)

คำอธิบายอายะฮฺที่เก้า

อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ فَأَمَّا ٱلۡيَتِيمَ فَلَا تَقۡهَرۡ ٩ ﴾

ความว่า "ดังนั้นส่วนเด็กกำพร้าเจ้าอย่ากดขี่” (อัฎ-ฎุฮา: 9)

คือเจ้าเคยเป็นเด็กกำพร้า และอัลลอฮฺก็ทรงให้ที่พักพิงแก่เจ้า ดังนั้นจงอย่ากดขี่เด็กกำพร้า คืออย่าทำให้เขารู้สึกต่ำต้อย ขับไล่เขา หรือดูหมิ่นดูแคลนเขา แต่จงทำดี และอ่อนโยนกับเขา

คำอธิบายอายะฮฺที่สิบ

อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ وَأَمَّا ٱلسَّآئِلَ فَلَا تَنۡهَرۡ ۝١٠ ﴾

ความว่า “และส่วนผู้เอ่ยขอนั้น เจ้าอย่าตวาดขับไล่” (อัฎ-ฎุฮา: 10)

คือ เจ้าเคยเป็นผู้หลงทาง และอัลลอฮฺทรงนำทางให้แก่เจ้า ดังนั้นเจ้าจงอย่าขับไล่ผู้ที่มาขอความรู้ และขอคำแนะนำจากเจ้า

คำอธิบายอายะฮฺที่สิบเอ็ด

อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ وَأَمَّا بِنِعۡمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثۡ ۝١١ ﴾

ความว่า “และส่วนความโปรดปรานแห่งพระเจ้าของเจ้านั้น เจ้าจงแสดงออก” (อัฎ-ฎุฮา: 11)

คือ เจ้าเคยเป็นผู้ยากไร้ขัดสน และอัลลอฮฺทรงทำให้เจ้าร่ำรวยขึ้น ดังนั้น เจ้าจงแสดงออกถึงความโปรดปรานที่อัลลอฮฺมีต่อเจ้า

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮฺ เล่าว่า ท่านนบีศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

« لاَ يَشْكُرُ اللَّهَ ، مَنْ لاَ يَشْكُرُ النَّاسَ » [رواه أبوداود في سننه برقم ٤٨١١]

ความว่า "ผู้ที่ไม่ขอบคุณมนุษย์ ก็เท่ากับเป็นการไม่ขอบคุณอัลลอฮฺด้วย" (บันทึกโดยอบูดาวูด หมายเลขหะดีษ 4811 อัลบานีย์กล่าวในหนังสือเศาะฮีหฺสุนันอบูดาวุด เล่ม 3 หน้า 913 ว่าเป็นหะดีษที่ถูกต้อง)

ท่านญาบิร เราะฎิยัลลอฮุอันฮฺ เล่าว่า ท่านนบีศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

« مَنْ أُبْلِيَ بَلاَءً فَذَكَرَهُ فَقَدْ شَكَرَهُ، وَإِنْ كَتَمَهُ فَقَدْ كَفَرَهُ » [رواه أبوداود في سننه برقم ٤٨١٤]

ความว่า “ผู้ใดได้รับสิ่งที่ดีงามแล้วเขารำลึกถึงอัลลอฮฺ ถือว่าเขาได้ขอบคุณพระองค์แล้ว แต่หากว่าเขาเงียบไว้ ก็เท่ากับว่าเขาได้ปกปิดความโปรดปรานนั้น” (บันทึกโดยอบูดาวูด หมายเลขหะดีษ 4814 อัลบานีย์กล่าวในหนังสือเศาะฮีหฺสุนันอบูดาวุด เล่ม 3 หน้า 914 ว่าเป็นหะดีษที่ถูกต้อง)

والحمد لله رب العالمين، وصلى الله وسلم على نبينا محمد، وعلى آله وصحبه أجمعين.